Reactie op evaluatie Kleine Ondernemingsregeling
Prof.dr. Carl Koopmans
12 oktober 2026

Conclusie
Het ministerie van Financiën heeft de evaluatie van de kleineondernemingsregeling (KOR) naar mijn beste weten goed uitgevoerd. De belangrijkste conclusie van de evaluatie is dat de regeling doeltreffend en doelmatig is. Voor elke euro aan gemiste belastingopbrengsten bespaart de KOR gemiddeld € 1,83 aan administratieve lasten en uitvoeringskosten. De conclusies zijn gebaseerd op een groot aantal cijfers en analyses. Op basis daarvan worden nuttige aanbevelingen gedaan. De rapportage is helder geschreven, ondanks de ingewikkeldheid van de KOR, die zich kenmerkt door veel aspecten en veranderingen in de tijd.

Vraag van Financiën
Het Ministerie van Financiën heeft behoefte aan een onafhankelijke externe blik op de door het Ministerie uitgevoerde evaluatie. Dit heeft het Ministerie aan mij gevraagd, als emeritus hoogleraar Beleidsevaluatie en extern, onafhankelijk lid van de Commissie Beleidskwaliteit van het Ministerie.

Proces
Het Ministerie heeft een conceptversie van de evaluatie opgesteld. Mijn oordeel daarover was op hoofdlijnen positief. Bij specifieke onderdelen heb ik suggesties gedaan, waarover is overlegd met het Ministerie. De suggesties zijn in de meeste gevallen overgenomen. Waar suggesties niet zijn verwerkt, werd dit door het Ministerie adequaat beargumenteerd. Een concept van de beoordeling is aan het Ministerie voorgelegd zodat eventuele feitelijke onjuistheden konden worden gecorrigeerd.

Beleidstheorie
Op mijn suggestie is de beleidstheorie (paragraaf 2.2) sterk verbeterd. Een verdere verbetering zou mogelijk zijn door “Aanmeldingen KOR” en “Geen btw-aangifte door KOR ondernemer” als (intermediaire) Outcomes te benoemen in plaats van als Outputs. Een kenmerk van Outputs is dat ze (vrijwel) volledig door het ministerie worden bepaald. Dat is bij deze twee effecten niet het geval omdat het gaat over gedrag van ondernemers. NB Deze opmerking heeft geen effect op de analyses en conclusies van de evaluatie.

Onafhankelijkheid
Een nadeel van het zelf uitvoeren van een evaluatie door een ministerie van een ‘eigen’ regeling is dat de evaluatie mogelijk onvoldoende neutraal en onafhankelijk is. Bij deze evaluatie heb ik daar echter geen indicaties van. De analyse en conclusies laten zowel voordelen als nadelen van de KOR zien. De suggesties die ik deed hadden geen betrekking op een meer neutrale evaluatie, maar op verbetering of verheldering van specifieke onderdelen. In de contacten met de opstellers gedroegen zij zich als professionele onderzoekers zonder ‘bias’.